

יום חמישי ח' תמוז תשפ"ב, 07/07/22

תחום דעת: תנ"ך ממלכתי

מיומנויות דיסציפלינריות:

מיומנויות קוגניטיביות: מיומנויות להבנת הכתוב בתנ"ך, איתור מידע, ארגון המידע, והצגתו בעל פה ובכתב, הערכת המידע, היחשפות לפרשנויות מסורתיות ומחקריות, השוואת המידע למקורות פנים מקראיים וחץ מקראיים,

חשיבה ביקורתית: בחינת המידע והערכתו, הסקת מסקנות מהשוואה למקורות פנים מקראיים וחץ מקראיים, הבעת עמדה אישית מנומקת, זיהוי קושי בעיה ודילמה והצעות לפתרון, הבחנה בין מסרים גלויים לבין מסרים סמויים בטקסט המקראי, יכולת לגלות גמישות מחשבתית קבלת מורכבות ויצירת הקשרים חדשים.

מיומנויות רגשיות: זיהוי רגשות ומסוגלות הלומד לקבלת מורכבות ודעות שונות, התמודדות עימן ויכולת לוויסות עצמי.

מיומנויות חברתיות: להכיר להבין להעריך ולכבד את האחר על דעותיו השונות, והצגת רעיונות מנקודות מבט שונות. עידוד ליצירת שותפויות ושיתופיות בתהליכי הלמידה

פירוט המיומנויות הדיסציפלינריות בתכנית הלימודים (עמ' 28 - 29) [ועקרונות הוראת](#) התנ"ך, להתוויית דרכי הה.ל.ה בתחום הדעת.

תקופה	כלי הערכה ותוצר	רעיונות גדולים	פרקי רשות	פרקי חובה	נושאי הלימוד
ספטמבר אוקטובר	מטלת הערכה פנימית לבחירת המורה	<ul style="list-style-type: none"> ✓ האדם הוא נזר הבריאה ולא הגשים את ייעודו ✓ האנושות מתפתחת מבחינת הציוויליזציה ובו זמנית מזדוהרת מבחינה מוסרית. ✓ העולם נברא בהרמוניה אל מול התפתחותו הדיסרמונית. ✓ שלמות בריאה האלוהית אל מול התנהלותו של האדם בתוכה. ✓ היחסים בין האלוהים והאדם האמביוולנטיים הנעים בין קרבה לריחוק ✓ האדם אמנם נברא בצלמו של האלוהים, אך התנהלותו בעולם אינה מעידה על כך. 	בראשית: ו' (ה'-כ"ב)	בראשית: א'; ב', ג', ד', ט', י"א (א'-ט')	סיפורי ראשית העולם והאנושות
נובמבר – ינואר	מטלה אישית לבקרה חיצונית	<ul style="list-style-type: none"> ✓ בסיפורי האבות והאימהות ישנה העדפה להיאחזות בארץ כנען ומובעת ביקורת (סמויה או גלויה) על עזיבתה. ✓ האלוהים מתגלה ומדבר אל האדם כאשר יש לו ייעוד. ✓ הירושה בסיפורי האבות והאימהות היא לפי תכונותיו של האדם וייעודו ולא דווקא בשל היותו הבכור. ✓ סיפורי עקרות משרים לנו על לידתו של אדם בעל שליחות וייעוד. ✓ ליחסים בתוך המשפחה עשויים להיות השלכות הרות גורל. ✓ מעשה אבות סימן לבנים הוא עקרון חוזר בסיפורי האבות והאימהות. ✓ לנשים בסיפורי האבות והאימהות יש תפקיד מרכזי בקביעת גורל העם והאומה. 	בראשית: י"ג; י"ט	בראשית: אברהם - י"ב, ט"ו, ט"ז, י"ח, כ"א, כ"ב (א'-י"ט), כ"ג יצחק ויעקב - כ"ד, כ"ז, כ"ח, כ"ט	סיפורי האבות
פברואר- אפריל	הערכה פנימית לבחירת המורה	<ul style="list-style-type: none"> ✓ בסיפורי יוסף עזיבת כנען היא חלק מהתוכנית האלוהית. ✓ הירושה בסיפורי האבות והאימהות היא לפי תכונותיו של האדם וייעודו ולא דווקא בשל היותו הבכור. ✓ ליחסים בתוך המשפחה עשויים להיות השלכות הרות גורל. ✓ משבר מערער את הקיים, אך מכיל בתוכו סיכוי לשינוי ותיקון ✓ החלום בסיפורי יוסף הוא האמצעי של האלוהים להעברת מסרים ודבר נבואה. ✓ בסיפורי יוסף הבחירה של האדם היא בהתאם לתוכנית האלוהית. 	בראשית: מ"ג, מ"ח, נ'	בראשית: ל"ז, ל"ח, ל"ט, מ', מ"א, מ"ב, מ"ד, מ"ה	סיפורי יוסף

אפריל- יוני	מבחן לבקרה חיצונית על סיפורי יוסף ואהבה וחסד או שאל ודוד	<ul style="list-style-type: none"> ✓ נשים פועלות ומשנות גם במסגרות הפטריאכליות המגבילות אותן ✓ גם הנשים בתקופת המקרא יכולות להיות יוזמות ומובילות שינוי. ✓ תחושות השייכות והזרות באות לידי ביטוי במעגל האישי, במעגל המשפחתי, במעגל השבטי ובמעגל הלאומי. ✓ המתח בין האינדיבידואלי ובין הלאומי חברתי יוצר שיח של פְּשרה, וויתור והכלה. ✓ חסד ונתינה משפיעים לטובה על החברה ומניעים גם את האחר להתנהגות מיטיבה. ✓ להיבטיה השונים של האהבה יש מחיר ולעתים גם שכר. 	שיר השירים א', ב'	רות: א'-ד' שיר השירים: ג' משלי: ל"א (י'-ל"א) - אשת חיל	על אהבה וחסד או
		<ul style="list-style-type: none"> ✓ הצלחת המלך תלויה בקבלת הסמכות האלוהית ✓ מנהיג ראוי הוא מנהיג העומד בפני הלחצים של מונהגיו ופועל על-פי עקרונותיו ומצפונו. ✓ מנהיג לא תמיד פועל לתועלת מונהגיו, אלא מאינטרסים אישיים. ✓ מנהיגות דורשת תודעת שליחות, אחריות ומחויבות לפעול לטובת קיומה וקידומה של חברה יציבה. ✓ קיים מתח בין מנהיג בשקיעתו לבין מנהיג בזריחתו. 	שמואל א': ח', ט', כ"ח שמואל ב': א' (י"ז-כ"ז)	שמואל א': י"א, ט"ו, ט"ז, י"ז, י"ח, כ"ד, ל"א	בין שאל לדוד
ספטמבר - ינואר	מטלה שיתופית לבקרה חיצונית	<ul style="list-style-type: none"> ✓ משה נחשב לסמל ומופת למנהיג אבל גם לו היו חולשות אנושיות. ✓ הייעוד והשליחות של המנהיג בהקמת עם ועיצובו. ✓ תרבותו ורוחו של עם מתעצבים על-פי עקרונות מכוננים ✓ זיכרון אירועים מכוננים בחיי העם מעצבים את דמותו וייעודו. ✓ סיפורי התהוות האומה תואמים את התוכנית האלוהית למימוש ההבטחה לאבות. ✓ בסיפורי יציאת מצרים מתקיים מתח בין התוכנית האלוהית לבין עיקרון הבחירה החופשית. ✓ מנהיג נע בין הצורך לקיים את שליחותו לבין ההיענות לצורכי מונהגיו ✓ תפקיד הנביא הוא לייצג את האלוהים ולדבר בשמו ובו זמנית לייצג את העם ולהגן עליו. 	שמות: א' י"ב (כ"ט-מ"ב) י"ג (י"ז-כ"ב)	שמות: ב', ג', י"ד, י"ט, כ' (א'-י"ח), ל"ב, ל"ג, ל"ד (א'-ט"ז, כ"ז- ל"ה).	סיפור התהוות האומה
<p>נושאי חתך – יש לבחור שני נושאים</p> <p>שיבת ציון, נביא ונבואה, חוק וחברה, מזמורי תהילים, ספרות החכמה- הרהורים על החיים</p>					

תקופה	כלי הערכה ותוצר	רעיונות גדולים	פרקי רשות	פרקי חובה	נושאי הלימוד
פברואר- יוני	מטלה פנימית לבחירת המורה על שניים מהנושאים	<ul style="list-style-type: none"> ✓ שיבת ציון היא מרכיב מהותי בזהות הלאומית של כל יהודי. ✓ בניית בית המקדש היא סמל לשיבת העם לארצו. ✓ החזון האוטופי לשיבה לארץ התנפץ אל מול המציאות, אבל לא שבר את רוחם של מנהיגי השבים. ✓ בהתאם לנסיבות התקופה מנהיגי שיבת ציון פועלים לשינוי ולשימור. 	<p><u>הנענועים לציון: תהילים קל"ז,</u> <u>מיסוד הקריאה בתורה</u> <u>וחגי תשרי: נחמיה ח';</u></p>	<p><u>התקומה העתידית בארץ ישראל:</u> יחזקאל ל"ז <u>הצהרת כורש והעליות הראשונות:</u> עזרא א', ג' <u>בשוב ה' את שיבת ציון:</u> תהלים קכ"ו קשיי שבי ציון בבניית המקדש: חגי א' <u>עליית נחמיה וקשיי התקופה:</u> נחמיה א', ה',</p>	שיבת ציון
		<ul style="list-style-type: none"> ✓ תפקיד הנביא הוא לייצג את האלוהים ולדבר בשמו ובו זמנית לייצג את העם ולהגן עליו. ✓ הנביא נמצא במתח ובקונפליקט בין תפקידו כנביא לבין צרכיו האנושיים המתח של הנביא בין היותו נציגו של האל לבין השתייכותו לעם. ✓ קיימת אי הסכמה בין הנביא לבין העם לגבי מרכזיותו של הפולחן אל מול המוסר. ✓ הנביא הולך נגד הזרם ופועל נגד הקונצנזוס גם במחיר אישי. 	<p><u>נביא ומלך: ירמיהו ל"ח</u> <u>נביא במשבר: ירמיהו כ'</u></p>	<p><u>הקדשת הנביא: ירמיהו א'</u> <u>נביא אל מול העם:</u> ירמיהו ב' (א'-כ"ח) <u>מוסר מול פולחן: ירמיהו ז' (א'-כ')</u> <u>המאבק בנביאי שקר: ירמיהו כ"ח</u> <u>נביא מול קונצנזוס: ירמיהו כ"ו</u> <u>נביא כמבשר גאולה: ירמיהו ל"א</u></p>	נביא ונבואה
		<ul style="list-style-type: none"> ✓ חוקי התורה משקפים המציאות בעבר אבל יכולים להיות רלוונטיים ומותאמים לכל תקופה. ✓ החוק המקראי הוא מקור לעיצוב ערכי החברה והלאום. ✓ יש חוקים מקראיים שמטרתם לייחד ולהבדיל את עם ישראל משאר אומות העולם ✓ האדם נברא בצלמו של האלוהים ובשל כך 	<p><u>קריאת שמע: דברים ו', (ד'-ט')</u> <u>חוקים חברתיים: דברים ט"ו, (א'-י"א)</u> <u>חוקי מלחמה: דברים כ"א, (י'-י"ד) דברים כ"ג, (י'-ט"ו)</u> <u>קדושת החיים:</u></p>	<p><u>חוקים חברתיים:</u> ויקרא י"ט (א'-ד'; ט'-י"ח); דברים כ"ד (י'-כ"ב); <u>תנים: דברים ט"ז;</u> <u>סדרי שלטון: דברים י"ז (ח'-כ')</u> <u>חוקי מלחמה: דברים כ'</u> <u>קדושת החיים:</u> במדבר ל"ה (ט' - ל"ד)</p>	חוק וחברה

	<p>✓ הבסיס לחוקי התורה הם ערכים הומניים ישנה התכתבות של חוקי התורה עם המציאות הקיימת והתאמתה לערכים המנחים.</p> <p>✓ זיכרון יציאת מצרים כבסיס לדרישה מהעם לשמור את חוקי התורה</p>	<p>בראשית ט', (ו'); שמות כ', (י"ג); דברים כ"א, (א'-ט', כ"ב - כ"ג)</p>		
	<p>✓ מעמדו של האדם שנברא בצלם כנזר הבריאה או חלק ממנה.</p> <p>✓ במזמורי תהילים יש תפיסות שונות לגבי ייעודו, מקומו ותפקידו של האדם בעולם.</p> <p>✓ מזמורי תהילים משקפים את הצורך של האדם להתחבר אל האלוהים.</p> <p>✓ המשוררים של מזמורי תהילים נעים בין הזהות האישית לזהות הלאומית.</p>	<p><u>תפילת האדם: כ"ג</u> <u>שירי המעלות: קכ"א</u></p>	<p><u>דמות הצדיק האידיאלית: א'</u> <u>תפילת האדם: ק"ל</u> <u>התייחסות לבריאה ולטבע: ח', ק"ד</u> <u>מזמורי חרטה: נ"א,</u> <u>שירי המעלות: קכ"ב, קכ"ח</u></p>	<p>מזמורי תהילים</p>
	<p>✓ ספרות החכמה מעלה שאלות ותהיות לגבי יסודות האמונה.</p> <p>✓ ספרות החכמה מטילה ספק בתוך הוודאות האמונית.</p> <p>✓ ספרות החכמה מנסה להבין את הצדק האלוהי למול ביטויי במציאות</p>	<p>איוב י"ג, מ', (א'- ה'); מ"ב, קהלת ג', (א'-י"ב)</p>	<p>איוב א', ב', ג', ד' (א'-ט'), ל"ח (א'-כ"ו) קהלת: א', ב</p>	<p>ספרות החכמה- הרהורים על החיים</p>